

ВИСНОВОК

наукового керівника з оцінкою роботи здобувача Мехтієвої Фатми Барат кизи
у процесі підготовки дисертації на тему: «Оптимізація лікування хворих з
коронарною хворобою серця після реваскуляризації на підставі вивчення
дисинхронії міокарду»
на здобуття ступеня доктора філософії
з галузі знань 22 – «Охорона здоров’я» за спеціальністю 222 – «Медицина»
та виконання індивідуального науково-навчального плану

1. Характеристика особистості здобувача.

Мехтієва Фатма Барат кизи, 1981 року народження, освіта повна вища, у 2010 році закінчила Харківський національний медичний університет за спеціальністю «Лікувальна справа». З 2010 по 2012 рр. проходив інтернатуру за фахом «Внутрішні хвороби» на базі Харківської медичної академії післядипломної освіти й отримала сертифікат лікаря-спеціаліста. З серпня 2012 до листопада 2012 р проходила спеціалізацію за фахом кардіологія в Київській медичній академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика. З 2013 року працювала лікарем-кардіологом другого кардіологічного відділення ХКЛ ЗТ 1 та лікарем функціональної діагностики дистанційно-діагностичного центру ХКЛ ЗТ 1. З 2022 р по теперішній час працює на посаді лікаря-кардіолога Центру інтервенційної кардіології та реперфузійної терапії Харківської клінічної лікарні на залізничному транспорту №1».

Мехтієва Ф. Б. є здобувачем (заочно, контракт) третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спочатку ХНМУ з 2020 року, а потім, у 2023 році переведена на відповідну ОНП 222 «Медицина» Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 22 – «Охорона здоров’я» за спеціальністю 222 – «Медицина».

За час навчання Мехтієва Ф. Б. виявила себе як вдумливий та цілеспрямований працівник, який має хист до наукової роботи. Показує приклад наполегливості, конструктивного підходу до справи. Слідкує за новинками вітчизняної та зарубіжної медичної літератури. Приймає участь в учбово-методичних, наукових, клінічних та клініко-анатомічних конференціях, в клінічних розглядах, консультаціях.

2. Виконання освітньо-наукової програми.

Здобувачем Мехтієвою Ф. Б. повністю виконано індивідуальний навчальний план відповідно до освітньо-наукової програми 222 «Медицина» Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, що повністю відповідає Національній рамці кваліфікацій та вимог Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 261 (редакція від 01.01.2024 р.)).

Освітня складова виконана на базі ХНМУ відповідно до ОНП программи підготовки докторів філософії за спеціальністю 222 Медицина (Сертифікат про

акредитацію від 28.08.2021р. № 2203 про акредитацію освітньо-наукової програми Медицина, виданий Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти (протокол №14 (57) від 27/08/2021)), про що здобувачкою отримано академічну довідку.

Здобувачем Мехтієвою Ф. Б. здобуто глибинні знання зі спеціальності (12 кредитів ЄКТС): пройдено цикли «Сучасні наукові дослідження з проблематики внутрішньої медицини» (270 годин, 9 кредитів ЄКТС), «Належна клінічна практика і основи доказової медицини» (90 годин, 3 кредити ЄКТС), «Сучасні медичні та біомедичні технології» (90 годин, 3 кредити ЄКТС). Здобувач проявила себе наполегливим, відповідальним науковцем, своєчасно виконувала всі розділи індивідуального навчального плану, відвідувала лекції та практичні заняття, які проводили науково-педагогічні працівники кафедр.

Здобувач Мехтієва Ф. Б. оволоділа загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору (210 годин, 7 кредитів ЄКТС).

Під час виконання освітньо-наукової програми здобувач Мехтієва Ф. Б. набула універсальних навичок дослідника (12 кредитів ЄКТС), зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, організації та проведення навчальних занять, управління науковими проектами та складення пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності.

Мехтієва Ф. Б. здобула мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи англійською мовою в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів з відповідної спеціальності (6 кредитів ЄКТС).

Здобувачем Мехтієвою Ф. Б. засвоєні необхідні теоретичні знання, уміння, навички та інші компетентності, достатні для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності. Фатма Барат кизи оволоділа методологією наукової та педагогічної діяльності, а також провів власне наукове дослідження, результати якого мають новизну, теоретичне та практичне значення.

3. Виконання індивідуального плану наукової роботи (наукова складова освітньо-наукової програми).

Індивідуальний план наукової роботи здобувача Мехтієвою Ф. Б. був затверджений рішенням вченої ради медичного факультету ХНУ імені В.Н. Каразіна «29» грудня 2020 р. (протокол № 6). Науковий керівник Більченко Олександр Вікторович, професор кафедри внутрішньої медицини, доктор медичних наук. Термін виконання роботи: 2020-2024 роки.

Здобувач Мехтієва Фатма Барат кизи своєчасно виконала всі розділи індивідуального плану наукової роботи в установлені терміни. Своєчасність та повнота виконання індивідуального плану підтверджена результатами щорічної атестації.

Відповідально ставилась до поставлених завдань. Зокрема, своєчасно і в повному обсязі проводила усі види досліджень (клінічні, лабораторні,

експериментальні) із застосуванням сучасних та інформативних методів дослідження. З повагою ставився до пацієнтів. Користувався повагою колег.

4. Актуальність дисертації.

Здобувачем Мехтієвою Ф. Б. сумісно із науковим керівником за результатами проведеного патентного пошуку та аналізу наукової літератури в обсязі (89 джерел) визначено актуальність теми, яка полягала в необхідності більш детального вивчення та теоретичного обґрунтування нових рішень питання оптимізації ведення хворих з коронарною хворобою серця, яким проводиться реваскуляризація коронарних артерій шляхом оцінки наявності та ступеня механічної дисинхронії міокарду з метою виділення хворих високого ризику, у яких реваскуляризація дає максимальний ефект та прогнозування подальшого перебігу коронарної хвороби серця, розвитку несприятливих серцево-судинних подій та хронічної серцевої недостатності.

5. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертаційна робота є фрагментом планової прикладної НДР кафедри терапії, нефрології та загальної практики-сімейної медицини Харківської медичної академії післядипломної освіти: «Оптимізація лікування ХСН на підставі вивчення механізмів розвитку та корекції дисинхронії міокарду (номер державної реєстрації: 0117U000585) та «Патогенетичні механізми розвитку хронічної серцевої недостатності та методи її корекції у хворих з коронарною хворобою серця», (номер державної реєстрації: 0122U600032).

6. Наукові положення, розроблені особисто здобувачем, та їх новизна.

Частота виявлення механічної диссинхронії міокарду значно вище у хворих з коронарною хворобою серця в порівнянні з хворими без КХС яким проводилась процедура реваскуляризації (41,3% проти 6,2% відповідно). Вперше було показано, що хворі з КХС з ураженням 3-х КА, яким проводилась реваскуляризація, мали значно більшу частоту виявлення ДМ (52%) в порівнянні з хворими без ураження та ураженням 1 або 2-х КА. Показники внутрішньо-шлуночкової (Ts), міжшлуночкової (IVMD) та атріо-вентрикулярної (LVFT) ДМ мали зв'язок з ураженням 3-х КА та SYNTAX SCORE. Комбінація показників ДМ у відношенні прогнозування 3-х судинного ураження КА має достатню чутливість та специфічність, що створює перспективи застосування її в клінічній практиці.

Вперше виявлено достовірне збільшення частоти механічної диссинхронії міокарду ЛШ у хворих з КХС, яким проводилась процедура реваскуляризації при повній оклюзії КА. При неповній оклюзії КА частота ДМ не відрізнялась достовірно в порівнянні з хворими з незмінними КА та хворими з атеросклеротичним ураженням КА без оклюзії. У хворих з повною оклюзією КА ДМ, пов'язана з систолічною дисфункцією ЛШ, проявлялась затримкою активації заднє-бічної стінки лівого шлуночка (SPWMD), яка достовірно збільшувалася, збільшенням часу передізгнання в аорту (APEI) і, як наслідок, достовірним збільшенням інтервентрикулярної механічної затримки (IVMD). Також в групі хворих з повною оклюзією КА виявлено збільшення часу до піку систолічної швидкості (Ts). Показано, що ДМ пов'язана з діастолічною

дисфункцією ЛШ виявлена в групі хворих з повною оклюзією КА яка проявлялась скороченням часу наповнення лівого шлуночка (LVFT).

Вперше показано, що після реваскуляризації кількість хворих з ДМ зменшилась на 18%. АРЕІ достовірно зменшився після реваскуляризації в групі з ДМ, проте зменшення міжшлуночкової механічної затримки (IVMD) не досягло достовірності. LVFT в групі хворих з ДМ достовірно збільшився, так само, як і час вигнання з лівого шлуночка LVET.

7. Нові науково обґрунтовані теоретичні та / або експериментальні результати проведених здобувачем досліджень, що мають істотне значення для певної галузі знань та підтверджуються документами, які засвідчують проведення таких досліджень. Теоретичне та практичне значення результатів дослідження Мехтієвої Фатма Барат кизи. Використання результатів роботи у навчальному процесі (КНП «Міська клінічна лікарня швидкої та невідкладної медичної допомоги ім. проф. О.І. Мещанінова» ХМР; Харківська клінічна лікарня на залізничному транспорті № 1 філії «ЦЕНТР ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я» АТ «УКРАЇНСЬКА ЗАЛІЗНИЦЯ», кафедри внутрішньої медицини ХНУ імені В.Н. Каразіна). Кількість актів впровадження - 3.

8. Ступінь обґрунтованості та достовірності положень, висновків і рекомендацій, сформульованих в дисертації.

Здобувач Мехтієва Ф. Б. особисто провела дослідження. Було обстежено 137 осіб, використано даних 137 медичних карт стаціонарних хворих та інших форм медичної документації та статистики, опубліковано 4 наукові праці.

При аналізі отриманих результатів здобувачем Мехтієвою Ф. Б. було застосовано засоби програмного забезпечення Excel for Windows та IBM SPSS (V 25, США). Дані мета-налізу були отримані за допомогою програми Meta-Essentials (CC BY-NC-SA 4.0). Достовірність даних підтверджена достатнім обсягом спостережень та використанням надійних методів статистичної обробки даних.

9. Апробація результатів дисертації.

Матеріали дисертації оприлюднено у виступах: IV міжнародна науково-практична конференція «Наукова парадигма в контексті розвитку технологій і суспільства» (Женева, Швейцарія, 16-18 грудня 2022 р.).

Повнота опублікування результатів дисертації, кількість наукових публікацій та конкретний особистий внесок здобувача до всіх наукових публікацій, опублікованих зі співавторами та зарахованих за темою дисертації.

За матеріалами дисертації опубліковано 3 статті, з них 3 - у наукових фахових виданнях України, 1 - у періодичних наукових виданнях, проіндексованих у базах даних Scopus, 1 тез доповідей. Провідний внесок за обсягом у матеріали публікацій належить здобувачу. Здобувач Мехтієва Ф. Б. брала участь в статистичній обробці та аналізі одержаних результатів та підготовці матеріалів до друку.

10. Особистий внесок здобувача в одержанні наукових результатів, що виносяться на захист.

Результати виконаного наукового дослідження здобувача вирішують важливе наукове завдання - оптимізацію методів індивідуалізованої терапії хворих на коронарну хворобу серця, що підлягають реваскуляризації на

підставі оцінки дисинхронії міокарду, факторів, які на ней впливають та залежності від неї клінічного перебігу та ускладнень КХС.

Спеціальність, якій відповідає дисертація: дисертація повністю відповідає паспорту спеціальності 222 Медицина

11. Відомості щодо проведення біоетичної експертизи дисертації на етапі планування роботи та повторної біоетичної експертизи дисертаційного дослідження щодо відповідності дотримання принципів і норм біоетики за результатами відкритого розгляду матеріалів дисертацій на засіданні Комісії з питань етики та біоетики медичного факультету ХНУ імені В.Н. Каразіна.

Здобувачем Мехтієвою Ф. Б. вчасно представлені всі матеріали в комісію з питань етики та біоетики медичного факультету ХНУ імені В.Н. Каразіна з метою проведення біоетичної експертизи дисертаційного дослідження щодо відповідності дотримання принципів і норм біоетики. За висновком встановлено повну відповідність діючим нормам і стандартам, а також матеріалам, поданим на етапі планування роботи.

12. Єдність змісту роботи, оцінка мови та стилю дисертації.

Матеріали дисертації викладено послідовно у формально-логічний спосіб з дотриманням науково стилю викладення.

13. Відповідність дисертації вимогам п. 5-8 Порядку присудження ступеня ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою КМУ від 12.01.2022 № 44 (редакція від 01.01.2024 р.) та Вимогам до оформлення дисертації, затвердженими наказом МОН України від 12.01.2017 № 40 (редакція від 12.07.2019 р.).

14. Дисертація здобувача Мехтієвої Фатма Барат кизи на тему «Оптимізація лікування хворих з коронарною хворобою серця після реваскуляризації на підставі вивчення дисинхронії міокарду. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису» за спеціальністю 222 Медицина повністю відповідає вимогам п. 5-8 Порядку присудження ступеня ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою КМУ від 12.01.2022 р. № 44 (редакція від 01.01.2024 р.) та Вимогам до оформлення дисертації, затвердженими наказом МОН України від 12.01.2017 № 40 (редакція від 12.07.2019 р.), та може бути представлена до проведення попередньої експертизи.

Науковий керівник:

доктор медичних наук, професор кафедри
внутрішньої медицини
Харківського національного
університету імені В.Н. Каразіна

